Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau

National Assembly for Wales
Economy, Infrastructure and Skills Committee

Julie James AC
Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol

5 Chwefror 2020

Annwyl Julie,

Gan fod y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (y Fframwaith) yn ddogfen drawsbynciol cynhaliodd y Pwyllgor Economi, Seilwaith a Sgiliau (y Pwyllgor) sesiynau tystiolaeth gyda rhanddeiliaid i drafod y cynigion sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor. Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol bod y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig wedi cynnal ymchwiliad llawer dyfnach i'r Fframwaith drafft ac wedi cyhoeddi adroddiad ar y mater, felly rwyf wedi anfon copi'r llythyr hwn at Mike Hedges, cadeirydd y pwyllgor hwnnw.

Yn dilyn ein sesiynau, hoffai'r Pwyllgor godi'r pwyntiau a ganlyn:

- Mae'n ymddangos bod diffyg uchelgais yn y fframwaith. Wrth ddrafftio dogfen gynllunio genedlaethol allweddol fel hon, mae cyfle i osod yr agenda a gwneud newidiadau a fydd yn mynd i'r afael â materion cymdeithasol pwysig fel mynd i'r afael â newid hinsawdd ac anghydraddoldeb economaidd a chymdeithasol. Teimlai'r Pwyllgor fod y cyfle hwn wedi'i golli rhywfaint.

- Mae'r Pwyllgor yn pryderu bod y diffyg uchelgais hwn yn golygu na fydd y Fframwaith yn creu'r cyd-destun cywir i feithrin twf yn yr economi. Dywedodd yr Athro Goodstadt "what's missing is some sense of the overall scale of the Welsh economy and what that should be" a

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA
SeneddESS@cynulliad.cymru
www.cynulliad.cymru/SeneddESS
0300 200 6565

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA
SeneddEIS@assembly.wales
www.assembly.wales/SeneddEIS
0300 200 6565

dywedodd mai dim ond “trend-based view of life” sy’n cael ei amlinellu yn y ddogfen.

- Er enghraifft, nid yw'r Fframwaith yn sôn am yr economi sylfaenol er bod hyn yn flaenoriaeth amlwg gan Lywodraeth Cymru, yn wir mae Comisiwn UK2070 wedi nodi bod Cymru yn arwain y ffordd yn y maes hwn. Dylai'r Fframwaith fod yn nodi, yn dathlu ac yn adeiladu ar y dull economi sylfaenol.

- Mae diffyg uchelgais y ddogfen hefyd yn amlwg yn yr ystyr nad yw'n nodi darnau penodol o seilwaith trafnidiaeth mawr allweddol. Er enghraifft, byddai'r Pwyllgor wedi disgwyl mwy o fanylion am y prosiectau Metro arfaethedig sydd wedi’u cynnwys yn y Fframwaith.

- Roedd y Pwyllgor yn pryderu am drefn y cynlluniau cenedlaethol, strategol a lleol. Mae'r rhan fwyaf o’r Cynlluniau Datblygu Lleol wedi'u llunio ac yn amlwg mae gwaith ar y gweill i ddatblygu’r Fframwaith. Fodd bynnag, ychydig iawn o waith sydd wedi'i wneud ar lefel ranbarthol ar Gynlluniau Datblygu Strategol. Mae'r Pwyllgor yn deall y byddwn ymhell i mewn i'r degawd hwn cyn i'r Cynllun Datblygu Strategol cyntaf fod ar waith. Erbyn hynny, byddwn yn yr ail fersiwn os nad trydydd fersiwn o’r Fframwaith. Mae'n ymddangos bod llunio rhai Cynlluniau Datblygu Lleol cyn y Fframwaith, ac ymhell cyn y Cynlluniau Datblygu Strategol, yn peri risg o anghysondeb o ran gwaith cynllunio strategol. Mae'r amserlen cyn i ni weld tair lefel o gynlluniau sy'n gyson ac yn gweithio yn y drefn gywir yn peri pryder hefyd. Hoffai'r Pwyllgor gael rhywfaint o sicrwydd ynghylch pa mor gyflym y caiff y Cynlluniau Datblygu Strategol a’r Cynlluniau datblygu Lleol sy'n weddill eu cyflwyno a sut y bydd y Llywodraeth yn sicrhau nad yw'r oedi hwn rhwng y tair lefel yn effeithio ar allu'r Fframwaith i ddarparu'r cynllun gofodol cywir i fynd i'r afael â'r prif flaenoriaethau cenedlaethol y mae'n ceisio mynd i’r afael â hwy.

- Teimlai'r Pwyllgor nad oedd llawer o wybodaeth yn y ddogfen am wella cysylltiadau trafnidiaeth rhwng rhanbarthau Cymru a dros y ffin â Lloegr. Gellid gwella cysylltedd rhwng y gogledd a'r de a rhwng y dwyrain a'r gorllewin yn fawr. Gallai hyn fod drwy gysylltiadau uniongyrchol o fewn rhwydwaith trafnidiaeth integredig Cymru gyfan, gan bwysleisio cyfleoedd i ddatblygu cysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus a theithio llesol. Yn ogystal â helpu pobl i deithio'n hawdd o amgylch Cymru, gallai'r rhwydwaith hwn hefyd gludo pobl i ganolfannau lleol lle gallant deithio ymlaen i Loegr, Iwerddon a thu hwnt.

- Er nad yw teithio ar y môr wedi'i ddatganoli, mae porthladdoedd wedi'u datganoli. Er bod y Pwyllgor yn deall nad oes unrhyw borthladdoedd newydd yn debygol o gael eu datblygu, dylid rhoi sylw i gysylltiadau seilwaith â phorthladdoedd yn y ddogfen.

- Nid oedd y Pwyllgor wedi'i argyhoeddi gan y ddadl dros rannu Cymru yn dri rhanbarth. Er ei fod yn deall nad oes angen i Gynlluniau Datblygu Strategol gwmpasu rhanbarth cyfan, mae'n teimlo y byddai'n well rhannu rhanbarth canolbarth a de-orllewin Cymru, gan olygu bod canolbarth Cymru a de-orllewin Cymru yn rhanbarthau ar wahân er mwyn adlewyrchu eu nodweddion penodol.

Er i'r Pwyllgorau ymgymryd â gwaith ar wahân mae yna feysydd cyffredin sy'n peri pryder i'r ddau bwyllgor. Byddwch yn nodi bod pryderon Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau ynghylch cysylltedd trawsffiniol a rhwng y rhanbarthau yn cael eu rhannu yng nghasgliadau 1 a 6 o adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig. Yn yr un modd, mae pryderon y Pwyllgor ynghylch y diffyg sôn am borthladdoedd a'r economi sylfaenol yn cael eu rhannu yng nghasgliad 7 o adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Materion Gwledig.

Rwy'n gobeithio y bydd y sylwadau hyn yn ddefnyddiol wrth i chi ystyried datblygu'r Fframwaith drafft ymhellach a byddwn yn croesawu unrhyw adborth ar y pwyntiau a godwyd gennym.

Yn gywir,

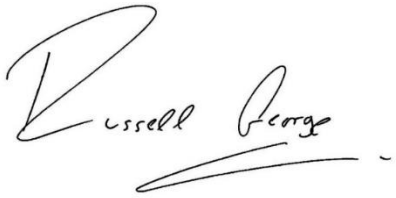

Russell George AC

Cadeirydd
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau